

**Türkiye Cumhuriyeti ve Lübnan Cumhuriyeti Arasında
Yatırımların Teşviki ve Karşılıklı Korunmasına
İlişkin Anlaşma**

Türkiye Cumhuriyeti ve Lübnan Cumhuriyeti bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacaklardır,
Her iki Devletin de karşılıklı mefaatine ekonomik işbirliğini teşvik etme arzusuyla,
Bir Akit Tarafın yatırımcılarının, diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımları için elverişli koşullar yaratmayı ve bu koşulları sürdürmeyi niyet ederek,
Bu gibi yatırımları teşvik etmenin ve akdi olarak korunmanın özel girişimleri teşvik edeceğini ve her iki Devletin refahını artıracığını kabul ederek,
Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

**MADDE 1
Tanımlar**

İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından:

1. Her iki Akit Taraf ile ilgili olarak "Yatırımcı" terimi diğer Akit Tarafın ülkesinde bir yatırım yapmış olan:

(a) Akit Tarafın hukukuna göre vatandaşı sayılan gerçek kişileri,

(b) firmalar, şirketler, iş ortaklıkları ve holding veya offshore şirketler de dahil olmak üzere diğer kuruluşları da içerecek şekilde, Akit Tarafın hukukuna göre kurulmuş veya diğer şekillerde teşekkül ettirilmiş ve yönetim merkezleri bu Tarafın ülkesinde bulunan, her iki Akit Tarafa kayıtlı tüzel kişileri ifade eder.

2. "Yatırım" terimi, bir Akit Tarafın bir yatırımcısı tarafından diğer Akit Tarafın ülkesinde, bu Akit Tarafın kanunlarına ve nizamlarına uygun olarak kurulan veya edinilen her türlü malvarlığını, ve özellikle, bunlarla kısıtlı olmamak koşuluyla, aşağıdakileri içerir:

(a) taşınır ve taşınmaz mallar, aynı zamanda ipotek, rehin gibi diğer aynı haklar;

(b) hisseler, hisse senetleri ya da şirketlere iştirakin diğer şekilleri;

(c) para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olan diğer haklar;

(d) telif hakları, patentler, sınai tasarımlar veya modeller, ticari veya hizmet markaları, ticari isimler, teknik prosesler, know-how ve peştemaliye yanında Akit Tarafların kanunlarınca tanınan diğer benzer haklar; ve

(e) doğal kaynakların aranması, çıkarılması veya kullanılması yanında, kanun, sözleşme veya hukuka uygun olarak ilgili yetkili merciin kararı ile verilmiş imtiyazları da kapsayacak şekilde, kanuni iş imtiyazları.

Malvarlıklarının yatırıldığı veya tekrar yatırıldığı biçimdeki herhangi bir değişiklik bunların yatırım olarak nitelendirilmesini etkilemez.

Anılan terim, ülkesinde yatırım yapılan Tarafın kanunlarına ve nizamlarına uygun olarak yapılan tüm doğrudan yatırımları ifade etmektedir.

3. "Doğrudan yatırımlar" terimi Akit Taraflardan birinin yatırımcısınca diğer Akit Tarafın ülkesinde kurulmuş veya teşekkül ettirilmiş bir müessesede, sıradan hisselerin veya oy gücünün yüzde 10'unun veya daha fazlasına tekabül eden sermaye payının sahipliğinin elde edilerek uzun dönemli bir menfaat edinilmesi anlamına gelir.

4. "Gelirler" terimi, bir yatırımdan elde edilen ve bunlarla kısıtlı olmamak kaydıyla, kâr, temettüleri, faiz, sermaye kazançları, royaltiler, yönetim ve teknik yardım ücretleri veya diğer ücretleri ifade eder.

5. "Ülke" terimi, karasuları yanında, Akit Tarafın uluslararası hukuka uygun olarak, deniz yatağına bitişik suların ve deniz yatağının veya altındaki toprağın, canlı veya cansız tabii kaynaklarının araştırılması ve işletilmesi, korunması ve yönetilmesi amacıyla, üzerinde egemenlik haklarını icra ettiği münhasır ekonomik bölgeyi de içermek üzere, her bir Akit Tarafın ülkesini ifade eder.

**MADDE 2
Yatırımların Teşviki ve Korunması**

1. Her bir Akit Taraf, kendi ülkesindeki diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını teşvik edecek ve bu gibi yatırımları, herhangi üçüncü bir ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumda uygulanandan daha az elverişli olmayan koşullarda, ilgili kanun ve nizamlarına uygun olarak kabul edecektir.

2. Bir Akit Taraf ülkesine bir yatırımı kabul ettiğinde, milliyetleri ne olursa olsun, yatırımcıların tercihleri olan üst düzey yönetici ve teknik personeli istihdam etmek için gerekli izinler de dahil olmak üzere, bu gibi bir yatırımla bağlantılı gerekli izinleri kanun ve nizamlarına uygun olarak verecektir.

3. Her iki Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde tam koruma ve güvenliğe sahip olacaktır. Her bir Akit Taraf diğer Akit Tarafın yatırımcılarınca kanun ve nizamlarına uygun olarak ülkesinde yapılmış yatırımları koruyacak ve bu gibi yatırımların yönetimine, sürdürülmesine, kullanılmasına, faydalanılmasına, genişletilmesine, satışına veya tasviye edilmesine makul olmayan veya ayrımcı tedbirlerle engel olmayacaktır.

MADDE 3

Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Her bir Akit Taraf ülkesindeki diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına adil ve eşit bir muameleyi garanti edecektir. Bu muamele, her bir Akit Tarafın ülkesinde kendi yatırımcılarınca yapılan yatırımlara garanti ettiği muameleden, veya, eğer bu muamele daha elverişli ise, her bir Akit Tarafın ülkesinde herhangi bir üçüncü devlet yatırımcılarınca yapılan yatırımlara garanti ettiğiinden daha az elverişli olmayacaktır.

2. En Ziyade Müsadeye Mazhar Millet muamelesi bir Akit Tarafın diğer Akit Tarafın yatırımcılarına ve yatırımlarına aşağıda sayılanlardan kaynaklanan bir avantajı sağlamakla yükümlü olduğu şeklinde yorumlanmayacaktır.

a) Akit Taraflardan her ikisinin de üye olduğu veya olacağı, herhangi bir mevcut veya gelecekte kurulacak gümrük birliği veya ekonomik birlik, serbest ticaret bölgesi veya bölgesel ekonomik teşkilat,

b) Tamamen veya genel olarak vergilendirme ile ilişkili herhangi bir uluslararası anlaşma veya düzenleme.

3. İşbu Madde'nin birinci paragrafının hükümleri, Akit Tarafların her ikisinin de gayrimenkul sahipliği ve diğer aynı haklarla ilgili olarak kendi yatırımcılarına garanti ettiği muameleyi diğer Akit Tarafın yatırımcılarına ve yatırımlarına tanımak zorunda olduğu şeklinde yorumlanmayacaktır. Ayrıca, Akit Taraflar gayrimenkul sahipliği ve diğer aynı haklarla ilgili olarak, işbu Madde'nin birinci paragrafını karşılıklı olarak uygulayacaklardır.

MADDE 4

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Akit Taraflardan hiçbiri, kanunda tespit edildiği şekilde kamu yararına, ayrımcı olmayacak biçimde ve hukuka ve işbu Anlaşma'nın üçüncü Maddesi'nin hükümlerine uygun olarak tedbirler alınmadıkça ve etkin ve yeterli tazminat öngören şartlar sağlanmadıkça, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına karşı, doğrudan veya dolaylı olarak, kamulaştırma, millileştirme veya benzer özellikte olan veya etkide bulunan tedbirler almayacaktır.

2. Bu gibi bir tazminat, kamulaştırılan yatırımın, gerçekleşen veya olması yakın kamulaştırma, millileştirme veya benzer tedbirlerin kamuya ilanından hemen önceki tarihteki piyasa değerine eşit olacaktır. Tazminat kamulaştırma tarihinde ödenecektir. Gecikme halinde, tazminat ödeme tarihine kadar eşit vadeli kamu borçları için ödenen en yüksek faiz üzerinden bir faiz oranı içerecek, etkin olarak gerçekleştirilebilir ve serbestçe transfer edilebilir olacaktır. Bu gibi bir kamulaştırma, millileştirme veya benzer tedbirin yasallığı ve tazminat miktarı hukuk çerçevesinde gözden geçirilebilir olacaktır.

MADDE 5

Zararlar veya Kayıplar için Tazminat

Yatırımları savaş veya diğer silahlı çatışma, devrim, olağanüstü hal, veya isyan sebebiyle diğer Akit Tarafın ülkesinde zarara uğrayan her bir Akit Tarafın yatırımcıları, tazminat ödenmesi veya diğer değerlendirmeler ile ilgili olarak, hangisi daha elverişli ise, ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın kendi yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına uyguladığından daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutulacaktır. Bu gibi ödemeler serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

MADDE 6

Serbest Transfer

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın yatırımcılarınca yapılan yatırımlarla ilgili bütün ödemelerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya gecikme olmaksızın serbestçe transfer edilmesini garanti edecektir. Bu tür transferler bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla özellikle aşağıdakileri içerir:

- (a) sermaye ve gelirler,
- (b) yatırımla ilgili kredilerle bağlantılı meblağlar veya üstlenilmiş diğer akdi yükümlülükler,
- (c) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar,
- (d) diğer Akit Tarafın ülkesindeki bir yatırımla ilgili olarak çalışmasına izin verilmiş yabancı personelin kazançları ve diğer tazminatları,
- (e) sermaye ve yatırımı sürdürmek veya artırmak için ek meblağlar,
- (f) İşbu Anlaşmanın 4. ve 5. Maddeleri çerçevesinde ödenecek tazminatlar, ve
- (g) bir yatırım uyuşmazlığının çözümünden kaynaklanan ödemeler.

2. Aksi yatırımcı ve evsahibi Akit Tarafça kararlaştırılmadıkça, transferler, transfer tarihinde geçerli piyasa kuru üzerinde herhangi bir konvertibl para birimi üzerinden yapılacaktır.

MADDE 7

Halefîyet Prensibi

1. Bir Akit Tarafın yatırımcısı, kanunla kurulmuş bir sistem dahilinde, bir yatırımla ilgili olarak taraf olduğu ticari olmayan risklere karşı bir sigorta sözleşmesi kapsamında bir ödeme aldığı anda, diğer Akit Taraf sigortalayanın lehine olmak üzere sigortalayanın yatırımcının sahip olduğu herhangi bir hak veya ünvana halefîyetini tanyacaktır.

2. Diğer Akit Taraf sigortalayanın bu gibi herhangi bir hak veya ünvana halefîyetinden dolayı yatırımcı ile aynı dereceye kadar hak iddia etmesini de tanyacaktır.

3. Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyuşmazlıklar, işbu Anlaşmanın 8. Maddesi hükümleri uyarınca çözümlenecektir.

MADDE 8

Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Bir Yatırımcısı Arasındaki Uyuşmazlıkların

Çözümü

1. Akit Taraflardan biri ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında, yatırımlarla ilgili olarak ihtilaf çıkması halinde, sözkonusu uyuşmazlığı çözmeye yönelik olarak ilgili taraflar arasında mümkün olduğunca iyi niyetli görüşmeler yapılacaktır.

2. Eğer uyuşmazlıklar, çözüm için yazılı talep tarihinden itibaren altı ay içinde çözümlenmezse; yatırımcı, kendi kararı uyarınca, uyuşmazlığı çözüm için aşağıdaki mercilere sunulabilir:

a) ülkesinde sözkonusu yatırımın yapıldığı Akit Tarafın yetkili mahkemesi, veya

b) 18 Mart 1965 tarihinde Washington'da imzaya açılan "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi" ile kurulmuş olan Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez (ICSID),

(c) Aksi uyuşmazlığın taraflarınca kararlaştırılmadıkça, Birleşmiş Milletler Uluslar-arası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun Tahkim Kurallarına (UNCITRAL) göre kurulacak bir tahkim mahkemesi.

3. yukarıda alt paragraf a, b ve c'de yapılan seçimler nihai olacaktır.

4. Tahkim Heyeti uyuşmazlık için vereceği kararı, işbu Anlaşmanın hükümlerine uluslararası hukukun uygulanabilir kural ve prensiplerine ve uygulanabilir olduğu takdirde ulusal hukuka uygun olarak alacaktır. Tahkim kararı nihai olacak ve uyuşmazlığın tarafları için bağlayıcı olacaktır. Her bir Akit Taraf bu gibi herhangi bir kararı gecikme olmaksızın uygulayacak ve bu gibi bir kararı iç hukukuna uygun olarak tatbik edecektir.

5. Uyuşmazlığa taraf olan Akit Taraf, yatırım uyuşmazlığı ile ilgili duruşmalar süresince, hiç bir zaman, hiç bir şekilde dokunulmazlığını veya sözkonusu yatırımcının meydana gelen zararın tümünü veya bir kısmını kapsayan bir sigorta sözleşmesi çerçevesinde tazminat almış olmasını bir savunma olarak öne süremez.

MADDE 9

Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Akit Taraflar arasında işbu Anlaşmanın hükümlerinin yorumlanması veya uygulanması ile ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar diplomatik yollardan çözülecektir.

2. Eğer Akit Taraflar, görüşmelerin başlamasından itibaren altı ay içinde bir anlaşmaya ulaşamazlarsa, sözkonusu uyuşmazlık Akit Taraflardan birinin talebi üzerine üç üyeli bir tahkim heyetine sunulacaktır. Her bir Akit Taraf bir hakemi atayacak, ve atanmış bu iki hakem üçüncü bir devlet vatandaşını başkan olarak tayin edeceklerdir.

3. Eğer Akit Taraflardan birisi iki ay içinde kendi hakemini tayin etmemişse ve diğer Akit Tarafın bu atamayı yapma davetine icabet etmemişse, bu hakem diğer Akit Tarafın talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafınca atanacaktır.

4. Eğer iki hakem, atanmalarından itibaren iki ay içinde Heyet Başkanının seçimi konusunda anlaşma sağlayamazlarsa, Heyet Başkanı, Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından seçilecektir.

5. Uluslararası Adalet Divanı Başkanı, işbu Maddenin üçüncü ve dördüncü paragraflarında belirtilen hallerde görevini yerine getirmekten alıkonulursa veya bu şahıs Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, seçim Başkan Yardımcısı tarafından yapılacaktır ve eğer Başkan Yardımcısı da anılan görevi yerine getirmekten alıkonulursa veya Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılacaktır.

6. Tahkim Heyeti kararlarını oy çokluğu ile alacaktır.

7. Tahkim Heyeti kararını, iç hukuk ile işbu Anlaşmanın hükümleri yanında uluslararası hukukun evrensel olarak kabul edilmiş prensiplerine saygı temelinde verecektir.

8. Akit Taraflarca yapılacak diğer hükümlere tabii olarak, Tahkim Heyeti usul kurallarını belirleyecektir.

9. Her bir Akit Taraf atadığı hakemin ve tahkim sırasındaki temsilinden kaynaklanan masraflarını karşılayacaktır. Başkan'ın masrafları ve diğer kalan masraflar Akit Taraflarca eşit olarak üstlenilecektir. Tahkim Heyeti masraflarla ilgili olarak farklı bir düzenleme yapabilecektir.

10. Tahkim Heyeti'nin kararları her bir Akit Taraf için nihai ve bağlayıcı olacaktır.

11. Eğer bir uyuşmazlık, işbu Anlaşmanın 8. Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuşsa ve hala mahkeme önündeysen, aynı uyuşmazlık işbu Madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmayacaktır. Bu, her iki Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurmayı engellemeyecektir.

MADDE 10

Diğer Yükümlülükler

1. Eğer Akit Taraflardan birinin mevzuatı veya uluslararası hukuk çerçevesinde mevcut veya işbu Anlaşmaya ek olarak Akit Taraflar arasında tesis edilmiş bir yükümlülük, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına işbu Anlaşma ile sağlanandan daha elverişli bir muameleyi öngören, genel veya özgül bir hüküm ihtiva ediyorsa, bu gibi bir hüküm daha elverişli olduğu ölçüye kadar işbu Anlaşmadan üstün olacaktır.

2. Her bir Akit Taraf diğer Akit Tarafın yatırımcılarının ülkesindeki yatırımları ile ilgili üslenmiş olduğu herhangi bir diğer yükümlülüğe riayet edecektir.

MADDE 11

Anlaşmanın Uygulanması

İşbu Anlaşma, Akit Taraflardan birinin ülkesinde, bu Akit Tarafın kanunlarına ve nizamlarına uygun olarak diğer Akit Tarafın yatırımcılarınca işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce yapılanlar yanında sonrasında yapılmış yatırımlara da uygulanacaktır. İşbu Anlaşma, çözülmüş hak talepleri veya işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden önce başlatılmış işlemlere uygulanmayacaktır.

MADDE 12

Nihai Hükümler

1. Her bir Taraf diğerine, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için ülkesinde gereken anayasal işlemlerin tamamlandığını yazılı olarak bildirecektir. İşbu Anlaşma, iki bildirimden sonuncusunun tarihinde yürürlüğe girecektir.

2. Anlaşma on yıllık bir dönem için yürürlükte kalacaktır. On yıllık dönemin ardından Anlaşma, Akit Taraflardan biri 12 ay öncesinden yazılı olarak feshi ihbarda bulunmadıkça süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.

3. İşbu Anlaşma Akit Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, Akit Taraflardan her birinin diğerine değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm anayasal işlemlerin tamamlandığını haber veren bildirim mektuplarının sonuncusunun tarihinde yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılan ya da gerçekleşen ve bu Anlaşmanın uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, bu Anlaşmanın diğer bütün Maddelerinin hükümleri, söz konusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir on yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Bu Anlaşmayı Tarafların tam yetkili temsilcileri, huzurlarında imzalamışlardır.

Ankara'da, 12 Mayıs 2004 tarihinde, İngilizce dilinde iki asıl olarak ve her biri eşit derecede olmak üzere imzalanmıştır.

Kürşad TÜZMEN

Fouad SİNİORA

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

LÜBNAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA